

GEVANGEN *in het verkeerde lichaam*

Ze voelen zich vrouw in een mannenlichaam of man in een vrouwenlichaam en worstelen met hun identiteit. Genderdysforie brengt veel verwarring met zich mee. Petra (51) werd geboren als man, maar kiest er nu definitief voor om als vrouw door het leven te gaan. Carla (65) biedt transgenders een plek waar ze zichzelf kunnen zijn.

Tekst: **Stephanie Jansen** - Fotografie: **Cheeseworks**

Carla bekommert zich om transgenders *'Je mag zijn wie je bent!'*

Vroeger had ze een winkel in galakleding, nu biedt ze transgenders een veilige haven. Carla (65) vangt op, helpt met kleding en make-up en fungeert als praatpaal. "Ik heb veel bewondering voor deze mannen die zich vanbinnen vrouw voelen. Het vergt moed om uit te komen voor gevoelens die in deze maatschappij niet geaccepteerd worden."

Over genderdysforie bestaat veel onbegrip. Als ik probeer te verwoorden wat ik hoor van mijn 'dames' - zo noem ik ze - gaat het om het gevoel niet in je lijf te passen. Je voelt onbehagen over je geslacht. Daarbinnen bestaan veel gradaties: zo'n gevoel kan subtiel of allesomvattend zijn. Denk aan een nette heer, die onder zijn kostuum een damesslip draagt om ruimte te geven aan het stukje vrouwelijkheid in zichzelf. Er zijn ook 'parttime vrouwen', de zogenaamde travestieten of *crossdressers*: mannen die de behoefte hebben om zich incidenteel als vrouw te kleden, inclusief make-up. Er zijn ook transseksuelen die totaal verkeerd in hun lichaam zitten

en verlangen naar definitieve geslachtsverandering door middel van een operatie. De overeenkomst tussen al deze mensen is een onderdrukt gevoel. Als een bal die je onder water duwt, maar die steeds weer naar de oppervlakte springt.

Ik kwam in contact met genderdysforie door een vroegere kennis. Dat was een jongen, maar ze kleepte zich als vrouw, liep als een vrouw en praatte als een vrouw. Mijn man Herman moest er even aan wennen, maar zelf vond ik het heel gewoon. In die tijd was ik eigenaar van een winkel in galakleding. Er stonden wel eens mannen schuchter naar de glitterjurken in de etalage te kijken. Dat wekte mijn nieuwsgierigheid en ik vroeg ze binnen. Het bleken travestieten te zijn. Ze vertelden dat ze dolgraag zo'n jurk wilden kopen, of een panty of lingerie, maar dat ze zich vaak weggekeken of weggejaagd voelden.

Mijn winkel had een tweede verdieping en ik vond het prima dat ze de kleding daar pasten, in alle rust en privacy. Er voltrok zich dan een wonderbaarlijke transformatie. Als 'dame' kreeg zo'n man opeens schwing. Zijn stem ging omhoog, hij bewoog anders... Ik zag de bevrijding op zijn gezicht. Dat opende mijn ogen. Deze mensen leiden vaak een dub-

belleven. Genderdysforie is een groot taboe. Partners, familie, collega's, burens - niemand mag het weten.

Al gauw wisten meer transgenders mijn winkel te vinden. Zo kreeg ik een hele nieuwe klantenkring, voor wie ik de bovenverdieping van de winkel speciaal inrichtte. Mijn vroegere opleiding tot styliste kwam goed van pas, want deze mannen willen er niet uitzien als een man in een jurk, maar als een echte, mooie vrouw. Ik gaf advies over make-up, de hoogte van de ruglijn en de schouderbandjes. Ik bestelde stof bij als de jurk verlengd moest worden en zocht mee naar damespumps in schoenmaat 48. Ook organiseerde ik modeshows, waarbij ik *crossdressers* vroeg om de kleding te showen.

Naast de glamour heb ik ook de schaduwkanten leren kennen. Ik werd gebeld door dames die thuis uit de kast waren gekomen. Ze zagen hun huwelijk stranden en zaten er helemaal doorheen. Ook kreeg ik bezoek van jonge mensen die worstelden met hun gevoelens over hun geslacht. Ik was diep geraakt door hun verhalen vol eenzaamheid en ellende en ving ze op. Ze zaten hier aan de keukentafel en bleven eten en soms ook logeren, als ze nergens anders meer terecht konden. Iemand moest ze toch een veilige haven bieden? Soms zag ik dat ze na verloop van tijd voor zichzelf kozen en afscheid namen van een leven in de schaduw. Soms zetten ze bewust hun geheime bestaan voort, bijvoorbeeld omdat er kinderen in het spel waren. Iedereen doorloopt zijn eigen proces. Ik ben een praatpaal, meer niet.

BUITENBEENTJE

Na 25 jaar heb ik mijn winkel voor galakleding gesloten. Het werd me te veel. Nu help ik transgenders dit stuk van zichzelf een plek in hun leven te geven. Daar ligt mijn hart. Ik heb thuis een paskamer ingericht met grote spiegels. *Crossdressers* die graag een travestiefeest willen bezoeken, mogen zich hier komen verkleden. Vaak kan dat thuis niet, omdat hun partner er niets van weet of wil weten.

Soms komen dames hier ook een dagje 'thuiswerken'. Ze parkeren hun auto als man, kleden zich hier om en werken dan een dag in dameskleding en met make-up op achter hun laptop. Ik zet koffie voor ze en zorg voor een huiselijke sfeer. "Ik kan er weer een maand tegen", hoor ik vaak na afloop. Ze vinden het een verademing om eindelijk te mogen toegeven aan het verlangen dat ze altijd moeten onderdrukken.

Behalve een paskamer, heb ik thuis ook een magazijn met artikelen voor transgenders. Die verkoop ik via een webshop. Om je overtuigend als vrouw te kunnen kleden, heb je spullen nodig die je niet bij de Hema koopt. Zoals siliconenplakborsten en pruiken, rekbare ringen voor de dikkere

Door mijn winkel ontmoette ik veel transgenders en ik werd geraakt door hun verhalen vol eenzaamheid

mannenvingers en broekjes met ingenaaide pads voor vrouwelijke heupen en billen. Ik verkoop ook speciale slips met een rubberen vagina aan de buitenkant. Die vaginaslips doen een buitenstaander misschien denken aan seksartikelen, maar dat zijn ze niet. De slips worden soms gekocht door dames op

leeftijd voor wie een operatie te ver gaat. Ze zijn uit fatsoen getrouwd, hun partner is nu overleden en ze zetten stapjes richting de persoon die ze echt zijn. Zo'n vagina-broekje kun je zien als een prothese waarmee ze hun lichaam compleet maken, vergelijkbaar met een kunstarm of -been. Dat voelt voor hen als thuiskomen.

Getrouwde transgenders kunnen vaak maar weinig geld uitgeven, omdat grote onkosten thuis opvallen. Dus ben ik inventief. Naast de duurdere siliconenborsten, importeer ik uit China goedkope varianten van schuimrubber en foam. Ik werk samen met een vriend met een kringloopwinkel. Als hij een partij tweedehands dameskleding of -schoenen in grote maten binnenkrijgt, geeft hij me een seintje. Dan gaat zijn winkel een middag dicht en kom ik langs met een groepje transgenders om te shoppen.

Ik verdien zelf nauwelijks iets met dit werk. Ik zorg er hooguit voor dat ik uit de kosten kom. Vaak kost wat ik doe ook helemaal geen geld. Zo mogen de dames hier pakjes van postorderbedrijven laten bezorgen als dat thuis niet kan. Een regionale omroep wilde eens een film maken over een man die zich vrouw voelt in de victoriaanse tijd en zich het liefst tot in de details zo kleedt. Die film is hier opgenomen. Daar sta ik mijn huis graag een dag voor af. Herman steunt dat van harte.

Weinig mensen weten dat ik hiermee bezig ben. Op mijn website staat geen adres vermeld. Om de anonimiteit van de dames te waarborgen, zorg ik ervoor dat niemand in de wijk weet dat hier transgenders over de vloer komen. Dat betekent dat ik zelf ook een beetje een dubbelleven leid, maar het zwijgen vind ik niet moeilijk. Ik heb zo veel dames om me heen om het mee te delen.

Genderdysforie is minder zeldzaam dan mensen denken. Het gaat in Nederland naar schatting om 50.000 mensen, uit alle lagen van de bevolking. Ik vind het moedig dat ze durven toe te geven aan gevoelens die in deze maatschappij niet geaccepteerd worden. Zelf ben ik Indisch en vroeger op school werd ik gepest vanwege mijn donkere huid. Ik weet hoe het voelt om een buitenbeentje te zijn. Misschien wil ik onbewust graag de helper zijn die ik zelf vroeger niet heb gehad. Je mag zijn wie je bent, je bent goed zoals je bent. Dat wil ik deze dames zo graag meegeven!

Carla's website vind je hier: www.miss-change.nl

Petra bereidt zich voor op de overstap *'Ik kon mezelf niet langer verloochenen'*

Twee jaar geleden kwam Petra (51) voor de tweede keer uit de kast. Na haar transseksuele gevoelens 31 jaar lang te hebben onderdrukt, heeft ze nu definitief besloten om vrouw te worden.

De kleerkast van mijn moeder oefende vroeger een enorme aantrekkingskracht uit op mij. Toen ik een jaar of acht was, paste ik stiekem haar jurken, hoge hakken en bh's. Het was beladen. Diep vanbinnen voelde ik dat er iets niet klopte, maar het gaf me ook een heel speciaal en fijn gevoel. Nu zou ik het benoemen als een gevoel van 'thuiskomen'. Jezelf zijn staat niet los van je buitenkant. Wat je in de spiegel ziet, moet passen bij wat je vanbinnen voelt. Het heeft lang geduurd voordat ik dat echt begreep.

Ik groeide op als een gewone, wat zachte jongen. Ik zag er leuk uit en hield van meisjes en zij van mij. Mijn eerste vriendinnetje ontmoette ik in een discotheek. Ze volgde een opleiding tot schoonheidsspecialiste en wilde graag make-up op me uitproberen. Ik vond het prima, ze ging haar gang maar. Ze haalde er een nep-paardenstaart bij, een jurk van haar moeder en schoenen met hakken.

Toen ze klaar was, keek ik in de spiegel. Ik zag mezelf en dacht: wauw, dit is het! Het was geen genoegen over een geslaagde verkleedpartij en ook geen seksuele opwinding. Het was heel puur: dit is wie ik vanbinnen ben! Ik was er beduusd van en mijn vriendin ook, maar we vonden het ook wel een interessante constatering. We waren jong en open-minded. Dat deze maatschappij niet is ingericht op dit soort gevoelens en gedrag, daar stonden we niet bij stil. Op zoek naar meer informatie kwam ik bij de NVSH terecht, die ergens in een kelder avonden voor travestieten en transseksuelen organiseerde. Nieuwsgierig ging ik er samen met mijn vriendin heen, gewoon in jongenskleeding. Ik had klamme handen van de zenuwen, maar het bleek een heel ontspannen omgeving te zijn. Ik zag mannelijke types die gekleed gingen als vrouw. Dat vond ik helemaal niet shockerend. Het voelde hooguit even wat gek bij het voorstellen, zo'n grote hand en die mannenstem. Maar na het

Mijn geluk heeft wel een rouwrandje vanwege de offers die ik moet brengen. Maar ik wil niet met spijt op mijn leven terugkijken

eerste contact verdween het effect van dat wat ongewone uiterlijk.

Wat me wel schokte, waren de dramatische levensverhalen. Ik sprak een zestigjarige travestiet, die zijn pruik al zijn hele leven lang in zijn auto verstopte. Ik luisterde naar een transseksueel, die jarenlang had gedacht dat hij homoseksueel was. Ik vond het heftig, maar het gaf me ook de kans om hun ervaringen naast mijn eigen gevoelens te leggen. Ik stelde vast dat ik me het meest verwant voelde met travestie. Ik herkende me niet zo in de afkeer die transseksuelen van hun lichaam hebben.

In de kleedruimte bij de NVSH trok ik vrouwenkleren aan, die ik samen met mijn vriendin kocht. Dat voelde goed en het stimuleerde me om uit te gaan in de homo-scene, waar mijn vrouwenuiterlijk niet negatief opviel, maar juist wel leuk en grappig werd gevonden. Er werd daar flink met me geflirt, maar dat deed me niet zo veel. Mijn seksuele geaardheid stond - en staat - niet ter discussie. Anders dan veel mensen denken, zijn de meeste transgenders net als ik heteroseksueel en dat verandert niet als ze ruimte geven aan de vrouw in zichzelf.

Ik was 'uit de kast', maar het voelde dubbel. Aan de ene kant vond ik het fijn om lotgenoten te ontmoeten en mezelf te zijn, aan de andere kant moest ik de vrouw in mij vaak opzijschuiven. Ik werkte in een groentewinkel en later in een fabriekshal, en kon daar moeilijk in een jurk en met lippenstift op verschijnen. Dat maakte me verdrietig. Ik voelde me eenzaam en begon aan mezelf te twijfelen. Was ik nou zo raar? Hoe kwam ik hier eigenlijk aan? Kon ik er ook van afkomen?

Mijn dubbelleven deprimeerde me. Onbewust drukte ik de vrouw in mij weg, ook omdat ik geen andere oplossing zag. Ik stapte uit de wereld van de NVSH en verliet de homoscene. Ik kroop terug in de kast en daarna heeft het maar liefst 31 jaar geduurd voordat ik mijn tweede coming-out had. In het wegdrücken was ik radicaal. Ik zocht werk in een omgeving waar mijn identificatie met

de vrouwelijke sekse volstrekt geen bestaansrecht had, namelijk het leger. Ik kreeg een nieuwe relatie, met een vrouw die mijn 'afwijking' tolereerde. In het weekend trok ik thuis af en toe een jurk aan, op maandag stond ik op legerkistjes 'geef acht' te schreeuwen.

Verder zweeg ik erover. Mensen die me dachten te kennen, had-

den al die jaren geen flauw vermoeden van wie ik fundamenteel was. Dat voelde niet eerlijk, maar ik durfde er niet over te praten. Dat zou te veel losmaken, ook bij mezelf. Liever ontkende ik mezelf, al voelde ik me bij vlagen doodongelukkig. Want geloof me, het gaat hier niet om een obscure hobby, het gaat om mijn ware kern, die zich anders voelde dan de buitenkant.

NIUW LEVEN

Twee jaar geleden deed ik met mijn vrouw boodschappen in een supermarkt. Daar zag ik opeens een leuke vrouw, een vrouwelijk type. Haar beeld raakte me diep. Ik dacht: zo wil ik zijn. Vanaf dat moment nam mijn leven een totaal andere wending. Ik wilde niet alleen opnieuw uit de kast komen, er had ook een verschuiving plaatsgevonden: was vroeger een vrouwelijk uiterlijk voldoende geweest, nu voelde ik opeens heel sterk dat ik als een echte vrouw wilde leven.

Mijn echtgenote reageerde afwijzend en vond dat ik beter mijn koffers kon pakken. We probeerden ons huwelijk te redden met relatietherapie, maar kwamen steeds tot dezelfde conclusie: ik wilde een vrouw zijn en zij kon dat niet accepteren. Ze hield van me, maar wilde me als man. Ze wilde haren op mijn benen zien, aftershave rui-

ken, een man om mee te vrijen. Ik verkeerde in hevige tweestrijd: ik wilde haar niet kwijt, maar wilde ook mezelf zijn. Ik heb zelfs serieus onderzocht of er een pil of therapie bestond die me hiervan af kon helpen. Tot ik besepte dat er geen 'genezing' bestond voor mijn transseksualiteit. Als ik mezelf nog langer bleef verloochenen, zou ik op een dag voor de trein springen.

Op de dag dat ik vijftig werd, heb ik met tranen op mijn wangen een brief geschreven aan mijn vrouw. Daarin kondigde ik aan dat ik deze weg definitief insloeg, al betekende dat het einde van onze relatie. Die brief heb ik ook op Facebook gezet voor mijn vrienden. Sommige vrienden hebben nooit gereageerd, maar de meesten reageerden gelukkig positief. Ze zeiden dat ze het moedig vonden en gunden me geluk. Dat sterkte me.

Ook Carla gaf me kracht. Ik heb haar voor het eerst ontmoet op een van de avonden van de Transgendervereniging. Zij had gezegd dat ik in geval van nood een tijdje bij haar thuis kon verblijven. Dat aanbod greep ik nu met beide handen aan. Haar luisterend oor was balsem op mijn ziel. Ik zette kleine stapjes op weg naar een nieuw leven. Samen met Carla ging ik voor het eerst als vrouw de straat op - doodeng.

Inmiddels werkte ik in een ziekenhuis, waar ik voorzichtig wilde zijn. Ik verscheen eerst met subtiele veranderingen in mijn uiterlijk: knopjes in mijn oren, puntig gevulde nagels met blanke nagellak, enkellaarsjes waar ik mijn broekspijpen overheen trok... Tot ik het aandurfde om 500 mailtjes te versturen naar collega's, waarin ik mijn definitieve coming-out aankondigde: voortaan zou ik niet langer als Peter, maar als Petra door het leven gaan. Ik kreeg 140 mailtjes met gelukwensen retour. De dag waarop ik voor het eerst als vrouw op mijn werk verscheen, heb ik getrakteerd op beschuit met roze muisjes. Ik kreeg cadeautjes. Het was hartverwarmend en het heeft mijn transitieproces een stuk lichter gemaakt.

Na de hel van verdriet, spijt en schuldgevoelens, is er nu berusting. Ik zit midden in het medische traject dat uiteindelijk moet leiden tot een geslachtsaanpassende operatie. Binnenkort begin ik met hormonen. Dan gaan mijn borsten groeien, vermindert mijn lichaamsbehaaring en worden mijn gelaats-trekken zachter. Ook verandert mijn libido en word ik labieler en emotioneler. Ik weet niet precies hoe het allemaal gaat uitpakken, maar kijk er reikhalzend naar uit. Steeds vaker zal ik in een winkel 'mevrouw' genoemd worden - dat is een glorieus gevoel! Als ik over een paar jaar ook een vagina krijg, lijkt me dat de kers op de taart. Ik voel me gelukkig, al heeft dat geluk ook een rouwrandje vanwege de offers die ik moet brengen. Maar ik wil niet met spijt op mijn leven terugkijken. Vroeger begreep ik mijn gevoelens niet, dus kan ik mezelf niets verwijten. Al is het met tranen in mijn ogen, na alle strijd durf ik nu te zeggen: ik ben een mens en ik mag er zijn! ■

Petra's blog vind je hier: petragender.wordpress.com.

Wil je reageren op dit verhaal? Mail o.v.v. '1407 Genderdysforie' naar redactie@mijngeheim.nl.